

‘Από ‘όσα διαβάζω

—‘Από τούς ‘Αφορισμούς τού ‘Ιπποκράτους: *Γυναϊκή ἐν γαστρὶ ἐχούση, ἦν οἱ μασθοὶ ἐξαίφνης ἰσχυροὶ γένηται, ἐκτιρώσκει.*

✱

—(‘Αὐτοὶ ποῦ, σὰν παιδιὰ, σώθηκαν, γυρίζουν στὰ ἴδια νοσοκομεῖα γιὰ νὰ σώσουν τὰ παιδιὰ των. Συνεπῶς, κάθε γενεὰ μιᾶς σταθερῆς κοινωνίας θὰ ἐξαρτᾶται ὅλο καὶ περισσότερο ἀπὸ τὴν ἱατρικὴν, ἂν θέλῃ νὰ μείνῃ ἰκανὴ πρὸς ἐπιβίωσιν καὶ ἀναπαραγωγὴν.) (C. D. Darlington, ‘Ο ἐλεγχος τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπου.)

✱

—‘Η ἐθιστερόνη (πρεγνενιολόνη), ὅπως ἐπίσης καὶ ἄλλαι πολλαπλῆς δράσεως στεροειδεῖς οὐσίαι, χρησιμοποιοῦμεναι ἐπὶ ἐγκύων γυναικῶν, προκαλοῦν ἐκτροπὴν πρὸς τὸν ἄρρενα τύπον πολλῶν μικρῶν κοριτσιῶν. ‘Εξ ἄλλου, ὑπερέκκρισις κοριτσιῶν κατὰ τὸν τρίτον μῆνα τῆς κηῆσεως, προκαλεῖ λυκόστομα (A. Jost, «Endocrine Factors in Foetal Development», *Triangle*, V, 4, January 1962.)

✱

—(‘Οἱ πόλεμοι δὲν ἔρχονται. Δὲν εἶναι πράξεις Θεοῦ—οὔτε ἀκόμη πράξεις Διαβόλου. Γίνονται ἀπὸ συνειδητῆς καὶ σκόπιμης ἀποφάσεις ἀνθρώπων. Καὶ δὲν μποροῦν νὰ γίνον ἀπ’ τὴ μιὰ πλευρὰ μόνο. ‘Ηρθε ὁ καιρὸς γιὰ τούς πολιτικούς τῆς γῆς νὰ μιλήσουν ρεαλιστικά—νὰ μιλήσουν ὄχι γιὰ ἐπερχόμενο κίνδυνον πολέμου, ἀλλὰ γιὰ τὸ ἐνδεχόμενο ὅτι αὐτοὶ θὰ διαλέξουν τὴν ὁμαδικὴν καταστροφὴν ἀθῶων ἀνθρώπων καὶ τὴν πιθανὴν ἐξαφάνισιν τοῦ ἀνθρώπινου γένους σὰν τὸ μικρότερον κακὸ ἀπὸ ὅποιάδηποτε ἄλλη λύση.) (Λόρδος Wootton τοῦ Abinger.)

✱

—Τὸ χοριοεπιθηλίωμα εἶναι πολὺ συχνότερον στὶς χώρες τῆς Ἄνω Ἀνατολῆς, παρὰ στὴν Εὐρώπη. (*Cancer Chemotherapy Reports*, 1961, 13, 167.)

✱

—Μεγάλῃ πιθανότης νὰ ἔχῃ ἀνακαλυφθῇ ὁ πρῶτος ἰδὸς ποῦ προκαλεῖ καρκίνον στὸν ἄνθρωπον: ‘Ο Ἄγγλος χειρουργὸς Denis Burkitt, τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Makerree College, τῆς Οὐγκάν-

τας, παρητήρησεν ὅτι ἕνας πολὺμορφος καρκίνος προσέβαλε τὰ παιδιὰ τῆς περιοχῆς του, μὲ ἐπινέμησι τοῦ θυρεοειδοῦς, τῶν νεφρῶν, τοῦ στομάχου, τῶν γεννητικῶν ἀδένων καὶ ἄλλων ὀργάνων, ὄχι ὅμως τῶν λεμφαδένων, τοῦ σπληνὸς καὶ τῶν πνευμόνων. ‘Ο καρκίνος αὐτὸς προσέβαλε ὄχι μόνο παιδιὰ τῶν Ἰθαγενῶν, ἀλλὰ καὶ παιδιὰ Εὐρωπαϊῶν καὶ Ἀσιατῶν, καὶ ἡ γεωγραφικὴ κατανομὴ του ἀφοροῦσε περιοχὰς στὶς ὁποῖες ἐπικρατοῦν ἀσθένειες μεταδιδόμενες ἀπὸ τὸ κουνούπι. Εἶναι λογικὸ, ἐπομένως, νὰ ὑποθεθῇ ὅτι κάποια σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν μορφῶν αὐτῶν τοῦ καρκίνου καὶ τοῦ κουνουπιῦ, καὶ αὐτὴ τῆ στιγμῇ ἐρευνηταὶ Βρεττανοὶ καὶ Ἀφρικανοὶ ἐξετάζον τὸ πρόβλημα. (*Scientific American*, Ἀπρίλιος 1952.)

✱

—‘Ερευνηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πενσυλβανίας (H. P. A.) καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Νιμέγεν (Ὀλλανδία) ἀπεμόνωσαν ἀπὸ ὄρισμένην περιοχὴν τοῦ νοτιοῦ μωλεῦ ἔμβρυον κῶτας μίαν οὐσίαν ἣ ὁποία, ἐμβολιαζομένη σὲ ἄλλο ἔμβρυον ἢ σὲ ἰστούς ἀναπτυσσομένους *in vitro*, προκαλεῖ τὸν σχηματισμὸν χονδρίνου ἰστοῦ. Ξέραμε ἕως τώρα πολλοὺς μὴ ἐιδικούς «ὀργανωτάς» οἱ ὁποῖοι παρακινούσαν τὴν ἀνάπτυξιν ἐιδικῶν μορφωμάτων μέχρι καὶ ὀλοκλήρου ἐμβρύου σὲ ἄλλο ἔμβρυον, ἀλλὰ ἐιδικὸς ὀργανωτῆς πρώτη φορὰ ἀπομονώνεται. (*Scientific American*, Ἀπρίλιος 1962.)

✱

—‘Ο J. F. A. P. Miller, τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐρευνῶν «Chester Beatty» τοῦ Λονδίνου, ἀνεκοίνωσε προσφάτως εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Νέας Ὑόρκης, ὅτι ὁ θύμος ἀδὴν εἶναι ἡ πηγὴ τῶν πρώτων σωματικῶν κυττάρων ποῦ παράγουν ἀντισώματα. Τὰ κύτταρα αὐτά, ἅπαξ σχηματισθῶν, μεταναστεύουν στοὺς λεμφαδένους καὶ ἄλλες θέσεις, ὅπου πολλαπλασιάζονται καὶ παράγουν ἀντισώματα κατὰ τὶς ἀνάγκας τοῦ ὀργανισμοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ θύμος, ἐφ’ ὅσον ἡ ἀρχικὴ του δρᾶσις ἐξεπληρώθη, ὑποπλάσσεται καὶ τελικὰ ἐξαφανίζεται. Πειραματικὴ ἐξαίρεσις τοῦ θύμου σὲ ζῶα ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησιν των ἐπέφερε γρήγορα ἐξασθένισιν καὶ θάνατον, ἐνῶ ἐξαίρεσις τοῦ ἀδένου τρεῖς ἐβδομάδας μετὰ τὴν γέννησιν τῶν ζῶων δὲν εἶχε καταστροφικὸ ἀποτέλεσμα. Λεπτομερέστερες ἐρευνες ἐδείξαν σοβαρὸ ἀνοβιολογικὸ ἔλλειμμα στὰ ζῶα ποῦ χειρουργήθησαν ἀμέσως μετὰ τὸν τοκετό. (*Scientific American*, Ἀπρίλιος 1962.)

—Τὸ Interferon, ἡ φυσικὴ οὐσία ἡ ὁποία καταπο-
λεμᾷ τοὺς διηθητοὺς ιούς, ἐδοκιμάσθη στὸν ἄν-
θρωπο γιὰ πρώτη φορά καὶ με ἐνθαρρυντικὰ ἀπο-
τελέσματα. Ἡ δοκιμὴ ἔγινε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς
Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Interferon
ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Δρος Ἄλεκ Isaacs, τοῦ
πρωτοπόρου τῆς ἐρεύνης ἐπὶ τοῦ Interferon.

Τὸ Interferon εἶναι οὐσία παραγομένη εἰς τὰ
κύτταρα κατὰ τὴν μόλυνσίν των ὑπὸ διαφόρων
ιῶν, καὶ πιστεύεται ὅτι παίζει σημαντικὸν ρόλον
στὴν ἀνάρρωσι ἀπὸ λοιμώξεις ἐξ ἰῶν. Μὲ ἄλλα λό-
για, εἶναι ἓνα εἶδος φυσικοῦ ἀντιβιοτικοῦ ἐναντίον
τῶν ἰῶν.

Κατὰ τὴν ἀνωτέρω δοκιμὴν, 38 ἔβηλονται μπο-
λιάστηκαν σὲ δύο διαφορετικὰ σημεῖα τοῦ ἴδιου
χειριοῦ των με Interferon καὶ ὑγρὸν παραβολῆς,
χωρὶς νὰ ξέρουσι ποιά οὐσία ἦταν στὸ κάθε σημεῖον.
Μετὰ 24 ὥρες οἱ ἔβηλονται μπολιάστηκαν με δα-
μαλίδα στὰ ἴδια σημεῖα. Ἄν τὸ Interferon ἦταν
σὲ θέσι νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἰὸ τῆς δαμαλίτιδος νὰ
πολλαπλασιασθῇ, τότε τὸ ἀντιδαμαλιτιδικὸ ἐμβόλιο
θὰ ἔπρεπε νὰ «πιᾶσῃ» μόνον στὸ ἓνα σημεῖο, σ' αὐ-
τὸ δηλαδὴ ποὺ εἶχε δεχθῇ τὴν ἔννεσι τοῦ ὑγροῦ ἐ-
λέγχου. Ἀπὸ τοὺς 38, λοιπόν, ἔβηλοντάς, στοὺς
24 τὸ ἐμβόλιο ἔπιασε στὴ θέσι ἐλέγχου μόνον, ἐνῶ
σὲ ἄλλους 8 ἔπιασε πάρα πολὺ στὴ θέσι ἐλέγχου
παρὰ στὴ θέσι τοῦ Interferon. Τὰ ἀποτελέσματα
αὐτὰ εἶναι καὶ σημαντικὰ καὶ ἐνθαρρυντικὰ, θὰ
ἀκολουθηθοῦν δὲ ἀπὸ περαιτέρω δοκιμῆς. (*Discov-
ery*, Μάιος 1962.)

*

—Ἐνας ἀπὸ τοὺς διαπρεπεστέρους βιολόγους τῆς
ἐποχῆς μας, ὁ Σέρ Τζούλιαν Χάξλεϋ, ἐτάχθη ἐ-
σχάτως ὑπὲρ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, χάριν
τῆς ἀρχῆς τῆς εὐγονίας. Ὁμιλῶν εἰς τὴν Ἐται-
ρείαν Εὐγονίας τοῦ Λονδίνου, ὁ Σέρ Τζούλιαν ὑ-
πεστήριξεν ὅτι αἱ πιθανότητες, ἡ κοινωνικὴ σημα-
σία καὶ ἡ ἠθικὴ ἀξία ποὺ περικλείει ἡ ἔννοια τῆς
εὐγονίας—ἡ ὁποία ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν καλυτέρου-
σιν τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς—πρέπει νὰ γίνουσι ὅσον
τὸ δυνατὸν ταχύτερον ἀντιληπτὰ ἀπὸ τὸ πολὺ
κοινόν.

Ἡ θεωρία τοῦ διασῆμου βιολόγου συνίσταται
εἰς τὴν διατήρησιν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν, ἐν και-
ρῷ, σπερμάτων ἀνδρῶν ποὺ δὲν συγκεντρῶνουν
ἓνα μόνον προτέρημα, ἀλλὰ ἀποτελοῦν τὴν συν-
ισταμένην πολλῶν σωματικῶν, ψυχικῶν ὅσον καὶ
πνευματικῶν ἀρετῶν. Οἱ ἰδεώδεις «δωρηταὶ»,
κατὰ τὸν Χάξλεϋ, θὰ ἔπρεπε νὰ χαρακτηρίζονται
ἀπὸ ὑγείαν, σωματικὴν καλλονήν, φυσικὴν ρώμην
καὶ ἀθλητικὰς ἰκανότητας, ἀνωτέραν πνευματικὴν
στάθμην, αἰσθησὶν τοῦ ὄρατου καὶ ἡγετικὰς ἰκανό-
τητας. Ὁ ἐπιστῆμων παρεδέχθη βεβαίως ὅτι ἡ ἐ-
φαρμογὴ τοῦ συστήματος τῆς εὐγονίας θὰ ἀντιμε-
τωπίσῃ ἴσως θύελλαν διαμαρτυριῶν καὶ ἀποδο-
κιμασιῶν, ἀλλὰ παραλλήλως ὑπενθύμισεν ὅτι καὶ
ὁ ἔλεγχος τῶν γεννήσεων—ποὺ τώρα εἶναι γενι-
κῶς παραδεκτὸς—εἶχεν ἀρχικῶς κατακριθῆ κατὰ
κόρον.

Ὁ Σέρ Τζούλιαν ἀπέκρουσε, τέλος, τὸ ἐνδεχό-
μενον ὅτι ἡ εἰς εὐρείαν κλίμακα τελουμένη τεχνητὴ
γονιμοποίησις διὰ τὸν σκοπὸν τῆς εὐγονίας θὰ εἴ-
χεν ἀντίκτυπον εἰς τὰ «εὐτελῆ ἔνστικτα» τοῦ ἄν-
θρώπου. «Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἱστορίας
τοῦ ἀνθρώπου—κατέληξεν ὁ ἐπιστῆμων—τὸ σε-
ξουαλικὸν ἔνστικτον ἐξειλίχθη κατὰ πολλὰς καὶ
διαφορετικὰς μορφάς, αἱ ὁποῖαι σήμερον εἶναι γε-
νικῶς παραδεδεγμέναι, ὅπως, δηλαδὴ, ὁ μὴ γάμος
τῶν κληρικῶν, ἡ καθρενία, ἡ ἐλαστικότητα εἰς τὴν
σεξουαλικὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀνδρῶν καὶ αἱ προγα-
μιαῖαι σχέσεις.» (*Βῆμα*, 8 Ἰουνίου 1962.)

*

—Ποιές εἶναι οἱ συχνότερες κυανογόνοι καρδιοπά-
θειες τοῦ βρέφους; Τίς ἀπαριθμοῦμε:

- 1) Ἡ τετραλογία τοῦ Fallot.
- 2) Ὁ ἀορτικὸς κορμός.
- 3) Ἡ τριλογία τοῦ Fallot.
- 4) Ἡ ἀτρησία τῆς τριγλώχινος.
- 5) Ἡ νόσος τοῦ Ebstein (χαμηλὴ πρόσφυσις
τῆς τριγλώχινος).
- 6) Αἱ μετατοπίσεις τῶν μεγάλων ἀγγείων.
- 7) Τὸ σύμπλεγμα τοῦ Eisenmenger.
- 8) Ἡ ἐνιαία κοιλία.
- 9) Ἡ ὀλικὴ ἀνώμαλος ἐπάνοδος τοῦ αἵματος
διὰ τῶν πνευμονικῶν φλεβῶν.
- 10) Ἡ ἔμφυσις τῆς ἄνω κοιλίης εἰς τὸ ἀριστε-
ρὸν οὖς.
- 11) Ἡ δίχωρος καρδιά.
- 12) Ἡ στένωσις τοῦ ἰσθμοῦ τῆς ἀορτῆς.

(M. Pons, *Le concours medical*, No 22, Ἰου-
νίου 1962.)

*

—Μὲ τὴν πρόσφατη ἐπιδημία τῆς ἐρυθρᾶς, πολλὰς
ἐγκυες μᾶς ρωτοῦσαν μετ' ἀγωνίας ἂν ἐπρόκειτο νὰ
ἐπηρεασθῇ τὸ παιδί των σὲ περίπτωσι ποὺ θ' ἀρ-
ρώσταιναν ἀπὸ αὐτῆ τῆ λοιμώδη νόσο. Ἀπαντοῦ-
με: Ἡ ἐρυθρὰ εἶναι ἐπικίνδυνη γιὰ τὸ ἔμβρυο (ἐξ
αἰτίας τοῦ καταρράκτου, τῆς καρδιοπαθείας, τῶν
ἐγκεφαλοπαθειῶν ἢ τῆς κωφώσεως ποὺ μπορεῖ
νὰ προκαλέσῃ) μέχρι καὶ τοῦ τρίτου μηνὸς τῆς
ἐγκυμοσύνης (συμπληρωμένου). Πολλοὶ ὑποστη-
ρίζουν ὅτι μπορεῖ νὰ βλάψῃ τὸ ἔμβρυο καὶ στὸν 4ο
μῆνα ἢ καὶ πιὸ πέρα ἀπὸ αὐτόν. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ
νὰ ἰδῶ τί θὰ ἔκανα σὲ μίαν ἐγκυοῦ τοῦ 5ου ἢ 6ου
μηνὸς ποὺ προσεβλήθη ἀπὸ ἐρυθρὰ ἐκτὸς ἀπὸ ἀ-
γωγὴ ἀναμονῆς: wait and see!

Παναγιώτου